

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

● OTRDIENA, 2000. GADA 31. OKTOBRIS

● Nr. 120 (7125)

● Cena Ls 0,12 (abonentiem Ls 0,09)

„Mūsu dzīvei ir lik
daudz jēgas, cik
daudz mēs milēsim
pārvēršam darbos.“
J. Maurīna

Kur paliek mūsu sociālās iemaksas?

Preiļu rajonā sociālās apdrošināšanas kontu pazinojumus par 1999. gadu saņemuši 13,8 tūkst. personu. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, sociāli apdrošināto personu skaits ir palielinājies.

Vairāk sociāli apdrošinātu personu

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) Preiļu filiāles direktore Aija Naglinska pastāstīja, ka pavisam filiāles uzskaitē 2000. gada oktobrī bija 17,2 tūkst. sociāli apdrošinātu personu, pagājušajā gadā 16,2 tūkst., no tiem darba nēmēji, par kuriem veiktas sociālās iemaksas, šogad ir 12,7 tūkst. (1999. gadā — 12,3 tūkst.).

Dala cilvēku sociālās iemaksas par sevi veic paši, tie ir prakses ārsti, zvērināti advokāti un citas pašnodarbinātās personas. Mūsu rajonā 2000. gadā tādas ir 57 personas (1999. gadā — 49). Par 4,5 tūkst. personu sociālās iemaksas veic nevis darba devējs, bet valsts. Tie ir kareivji, kas atrodas valsts dienestā, mātes, kas kopj bērnu līdz 1,5 gadu veicumam, bezdarbnieka un slimības pabalsta saņēmēji, kā arī nestrādājošie invalidi. 1999. gadā Preiļu rajonā bija 3,8 tūkst. šādu personu, šogad to skaits palielinājies līdz 4,5 tūkstošiem.

2000. gadā VSAA Preiļu filiālē reģistrējušies 74 darba devēji, kas turpmāk veiks sociālās iemaksas, attiecīgi var sezināt, ka palielinājies arī darba vietu skaits.

Sociālās iemaksas pārvarā maksā no minimālās algas

Pēc apkopotajiem kontu pazinojumiem var spriest par sociāli apdrošināto personu ienākumiem 1999. gadā. Analize parāda, ka ienākumi, no kuriem veiktas sociālās iemaksas, samērā lielai iedzīvotājai daļai ir mazāki par valsts noteikto minimālo algu — 50 latiem mēnesi. No šādas summas iemaksas veiktas 36% personu — rajonā tie ir apmēram 5000 cilvēku. 26% jeb 3500 apdrošināto personu iemaksas veiktas no minimālās algas, 9% jeb 1200 cilvēkiem iemaksas veiktas no mēneša ienākumiem, kas ir 60-80 latu robežās. 29% jeb 4000 sociāli apdrošināto personu ienākumi ir no 100-400 latiem mēnesi, savukārt ienākumi no 400-800 latiem mēnesi ir tikai pusprocēntam — 64 cilvēkiem. Virs 800 latiem ienākumi ir aptuveni 0,05% jeb 8 cilvēkiem.

Latvijā kopumā vidējā sociālās apdrošināšanas iemaksu alga jeb darba alga, no kurās tiek veiktas ikmēneša sociālās iemaksas, pieaug, tomēr mūsu rajonā tā jūtami atpaliek no vidējās valstī. 1997. gadā Latvijā tā bija 111,16 lati, Preiļu rajonā 67,40 lati, 1998. gadā Latvijā — 122,57, Preiļu rajonā — 80,87 lati, 1999. gadā Latvijā vidējā sociālās apdrošināšanas iemaksu alga bija 128 lati, toties Preiļu rajonā tikai 84,44 lati.

Trīsdesmitgadīgie maksā visvairāk

Pēc VSAA pētījumiem ekonomiski visaktīvākie sociālo iemaksu veicēji ir strādājošie vecumā no 30 līdz 40 gadiem (29%), savukārt visneaktīvākie iemaksu veicēji ir jaunā strādājošo paaudze — vecumā līdz 20 gadiem (5%), kā arī pirmspensijas vecuma cilvēki 50 — 60 gadigie (14%). Ľoti maz ir to, kas strādā un veic sociālās iemaksas, būdamī vecāki par 60 gadiem — 2,3%. 24% no sociāli apdrošinātajām personām ir vecumā no 20 līdz 30 gadiem, mazliet vairāk — 26% vecumā no 50-60 gadiem.

Trīsdesmit un četrdesmitgadīgie gūst arī vislielākos ienākumus, mēnesi saņemot no 100-400 latiem, vismazākie ienākumi ir gados jaunajiem darba nēmējiem, par kuriem sociālās iemaksas veic no summas, kas mazāka par minimālo algu. Pētījumi rāda, ka gados jaunākā sabiedrības daļa sociālo iemaksu apmēram pievērš maz uzmanības, uzskatot, ka līdz pensijai vēl tālu.

Tomēr Aija Naglinska uzsver, veikto sociālo iemaksu lielums tuvākā vai tālākā nākotnē ietekmēs gan pensiju, gan pabalstu apmēru. Tā ir nauda, ko maksājam paši sev. Nākotnes pensijas vai pabalsti tiek izmaksāti no sociālajā apdrošināšanā ieguldītajiem līdzekļiem.

Diemžēl, salīdzinot situāciju citos rajonos, jāsecina, ka Latgalē ienākumi ir salīdzinoši zemi, tiek veiktas minimālās sociālās iemaksas, līdz ar to tiek piešķirtas minimālās pensijas un pabalsti. 2000. gada laikā vidējais pensijas apmērs Preiļu rajonā, kas piešķirts, cilvēkam aizējot pensijā, ir 38 lati.

Nezāgē zaru, uz kura sēdi

Tas, cik regulāri un kādā apmērā par jums tiek maksātas sociālās iemaksas, agri vai vēlu atsaucas uz katru. Aģentūras darbā itin bieži nākas saskarties ar gadījumiem, kad cilvēks, darba devēja savlaciņi neveikto saistību dēļ, nonācis strupceļā.

— Sobrīd mūsu uzskaitē ir 49 bezdarb-

Uzzīriai

Sociālā apdrošināšana — valsts organizētu pasākumu kopums, lai apdrošinātu personas risku zaudēt ienākumus sakarā ar vecumu, bezdarbu, slimību, invaliditāti, nelaimes gadījumu darbā vai saslimšanu ar arodslimību.

2000. gadā sociālās apdrošināšanas iemaksu likme bija 36,09% no personas darba ienākumiem. No tā 9% maksāja darbinieks, 27,09% — darba devējs. Nākošā gada budžetā par 1% paredzēts samazināt darba devēja likmi.

nieka pabalsta pieprasījā no 27 uzņēmumiem, kam pabalstu nevaram piešķirt, jo nav veiktas sociālās iemaksas. Trīs cilvēki gaida slimības pabalstu, — saka A.Naglinska.

Ar nokavēšanos sociālās iemaksas par saviem strādājošajiem veikuši 14 uzņēmumi, kuros strādā 1300 darbinieku. Tie ir a/s «Livānu stikls» (pabalstu gaida 15 bezdarbnieki), Preiļu SCO, Livānu poliklīnika, SIA «Ozols», Aglonas internātāgimnāzija, PS «Turība», Livānu PMK, Preiļu slimnīca un citi.

Informāciju par sociālo iemaksu apjomu var iegūt savas darba vietas grāmatvedībā, vai arī Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Preiļu filiālē, Raiņa bulvārī 19, katru darbdienu no pulksten 9.00 līdz 17.00. Livānu novada iedzīvotājus konsultē pirmdienās no 10.00 līdz 14.00 Livānu kultūras nama 1. stāvā. Izvērstu informāciju par veikto iemaksu apmēru pa gadiem un mēnešiem iespējams iegūt VSAA Preiļu filiālē, līdzīgi neņemot pasi, jo informācija ir konfidenciāla.

Ko darīt darba nēmējam

Ko darīt cilvēkam, kurš bezdarba vai slimības gadījumā ir zaudējis iztikas līdzekļus, bet pabalstu saņemt nevar, jo no viņa neatkarīgu iemeslu dēļ sociālās iemaksas nav veiktas? Aija Naglinska:

— Pirmkārt, jāraugās, lai būtu noslēgts darba līgums atbilstoši likumdošanai, jo, tiklīdz tiek uzsāktas oficiālās darba attiecības, darba devējam ir jāizdara sociālās iemaksas par darba nēmēju. Ja iemaksas netiek veiktas vai darbiniekam radušās aizdomas par likumdošanās neievērošanu, vīnam ir tiesības griezties Valsts ieņēmumu dienestā (VID). Kopš 1998. gada ar sociālās apdrošināšanas nodokļu iekāšanu nodarbojas VID. Darba likumdošanās jautājumos darbiniekam ir tiesības griezties Valsts darba inspekcijā Dau-gavpili.

G.Kraukle

▼ ŪSZINAS

Balvēnieši aicina uz lieliem kultūras pasākumiem

Balvu kultūras namā pulcējās Latgales rajonu kultūras dzīves vadītāji, kur koordinēja plānus nākamajam gadam. Uz liekākajiem pasākumiem tiks aicināti kolktīvi no kaimiņu rajoniem.

Kori un ansamblī var braukt uz Latgales tautu mūzikas svētkiem Viļakā 9. jūnijā. Uz Jāņiem Susājas pagastā, kur notiks Mitrakalna zinājē, var doties visi jaunās mūzikas cienītāji. Jūlijā Šķilbēnu pagastā paredzēta folkloras nometne, vēl būs vasaras kamermūzikas festivāls, mūzikas festivāls «Osvalds», 7. novadpētniecības darba konference un citi pasākumi.

Kā «Novadnieki» pastāstīja Preiļu rajona padomes kultūras darba organizatore Elvīra Brovacka, arī citi Latgales rajoni informēja par plānotajiem pasākumiem, kuros aicināti piedalīties kolēģi. Tas pašdarbības kolktīviem ļauj labāk saplānot arī nākamā gada budžetu.

Novembrī būs zināmi konkursa rezultāti

Kā «Novadnieku» informēja Preiļu rajona padomē, novembra pirmajā pusē Daugavpilī noskaidrosies, kādai firmai uzticēs veikt ietekmes uz vidi novērtējuma izpēti vietās, kas pieteiktais Dienvidaustrumlatgales reģionālās atrkritumu izgāztuves izveidei. Kā zināms, izpēte notiks piecās vietās, viena no tām ir arī Preiļu rajona Aizkalnes pagastā. Konkursa komisijā Preiļu rajona padomi pārstāv attīstības un plānošanas nodalas galvenais speciālists Aivars Pizelis.

Turpinās sasaistes projekts

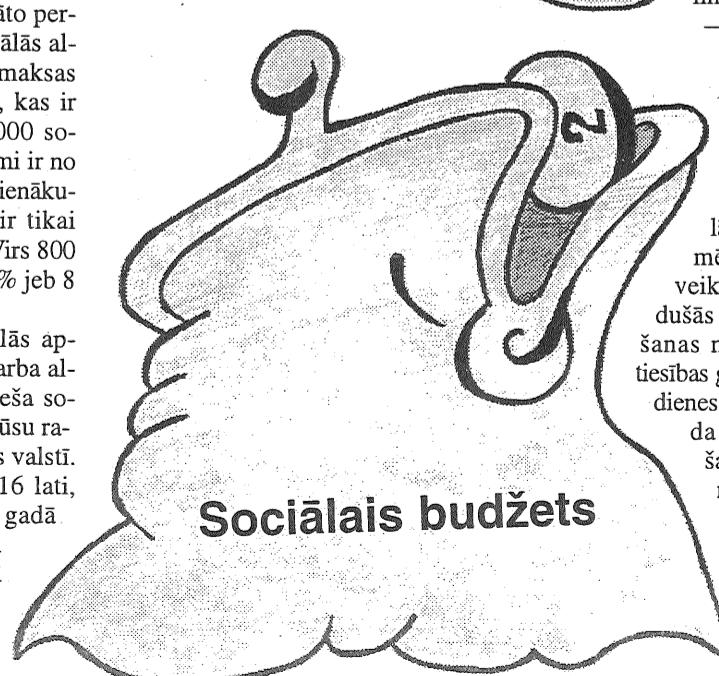
Rajonā turpinās PVIS jeb kopējā informācijas tīkla sasaistes projekts. «Novadnieks» jau informēja, ka tā uzsāšanai šogad piešķirti 17 tūkstoši latu. Paredzams, ka līdz gada beigām vienotā informācijas tīklā tiks sasaistīti Preiļi, Rūšonas pagasts, Aizkalnes, Pelēču un Sutru pašvaldības. Tas ļaus ievērojami uzlabot informācijas apmaiņu starp pašvaldību un valsts iestādēm. Arī iedzīvotājiem būs iespēja ātrāk saņemt jaunākās ziņas.

Pazīstam ārstniecības augus

65 rajona skolu skolēni piedalījās konkursā «Vai tu pazīsti ārstniecības augus?». Grupā, kurā sacentās 7.-8. klašu skolēni, piešķirtas divas pirmās vietas. Tās ieguva Sabīne Rimša un Zane Vaivode no Livānu ģimnāzijas. Arī divas otrs vietās tika Livānu ģimnāzijas skolniecēm Dainai Bulmeistarei un Zanei Strodei. Trešajā vietā Daina Andrejeva no Aizkalnes pamatskolas, bet atzinības rakstus saņēma Inese Šņepste (Aizkalne), Aivars Golubevs (Priekuļu pamatskola).

5.-6. klašu grupā vislabākās zināšanas par augiem parādīja Livānu ģimnāzijas audzēkne Irīna Paškeviča. Otrajā vietā — Līga Paegle (Aizkalne), trešajā — Aija Spūle (Aizkalne) un Sintija Stikāne (Livānu ģimnāzija). Atzinību saņēma Santa Skaba no Dravnieku un Edīte Šņepste no Pelēču pamatskolas.

Konkursa dalībniekiem bija jāatbild uz jautājumiem, jānoteic attēlos redzamie augi, to sastāvdalas, jāzina, pret kādām kaitēm tie pielietojami. Bija jāuzraksta, kas tas ir, ko tautā dēvē, piemēram, par «cērmju zāli» (biškrēslīņš), «tītarzāli» (pelašķi), istabas žēnēnu un tā tālāk.

Nacionālās zīnas

Kas vainigs — prokuratūra vai tiesa?

Tieslietu ministre Ingrida Labucka izdevusi rīkojumu ieslodzījumu vietu pārvaldei līdz 8. novembrim sniegt zīnas par personām, kuras atrodas ieslodzījuma vietās bez tiesas sprieduma. Taču «NRA» ricībā jau ir šī informācija un laikraksts zīno, ka no 8614 cilvēkiem, kas patlaban atrodas cietumā, tikai 5087 ir notiesīti. Gandriz puse (41,8%) ieslodzīto vēl gaida tiesas spriedumu un 258 no viņiem ir nepilngadi. 541 cilvēks, gaidot tiesas spriedumu, cietumā uzturas vairāk nekā gadu, 11 personas bez notiesāšanas sprieduma ieslodzījumā pavada vairāk par diviem gadiem. Cietuma priekšniecība norāda, ka pie šīs problēmas vainojama prokuratūra, prokuratūra norāda uz tiesu...

Noteiktas profesijas, kurās jāzina valsts valoda

Ministru kabinetā iesniegts grozījumu projekts Noteikumos par profesionālo un amatā pienākumu veikšanai nepieciešamo valsts valodas zināšanu apjomu un valodas prasmes pārbaudes kārtību. Noteikumi papildināti ar profesiju sarakstu privātajā sferā, kurām valsts valodas zināšanas ir obligātas.

Radio vēlas abonentmaksu

Latvijas radio vēlas, lai nākamo piecu gadu laikā Latvijā tiktu ieviestas sabiedrisko raidorganizāciju abonentmaksas. Šādu priekšlikumu Latvijas radio ģenerāldirektors Dzintars Kolāts izteicis Nacionālajai radio un televīzijas padomei radio iesniegtajā nākamo piecu gadu darbības koncepcijā, zīno BNS. Koncepcijā norādīts, ka radio darba nodrošināšanai nepieciešami 3,5 miljoni latu, taču pašlaik valsts dotācijās radio saņem tikai 2,5 miljonus latu. Šo koncepciju vēl izskatīs.

Prezidente sanem Zelta balvu

Valsts prezidente Vaira Vike-Freiberga vizites laikā Lielbritānijā saņemusi Amerikas Sasniegumu akadēmijas Zelta balvu. So balvu pasniezē pasaules līderiem — politiķiem, zinātniekim, mūzikiem u.c., kas ietekmē politiskos, zinātnes un sabiedriskos procesus. Zelta balvu ir saņēmis arī Mihails Gorbačovs.

Parakstīta SAPARD programma Latvijai

Eiropas Komisija parakstījusi Latvijas un Eiropas Savienības strukturālā fonda SAPARD programmu, kas nozīmē, ka jau līdz šī gada beigām tiks parakstīts finansētais līgums ar Latviju par fonda līdzekļu sanemšanu, informē BNS. No SAPARD Latvijai kopumā jāsaņem 22 miljoni ASV dolāru.

Telekomunikācijās Latvija ir progresīva

Ta atzīst biznesa laikraksts «Financial Times», kur tiek norādīts, ka tiek atzīta par progresīvo no ES 10 kandidātvalstīm telekomunikāciju jomā. Uz sāktais iedzīvotājiem Latvijā 1999. gadā bijuši 38,3 telefoni, otrajā vietā ir Čehija un Slovēnija ar 36,4 telefoniem, trešajā Igaunija ar 34,3 telefoniem uz sāktais iedzīvotājiem. Vismazāk telefonu ir Rumānija — 16,7, bet ES vidējais rāditājs ir 56,6 telefoni uz sāktais iedzīvotājiem.

Zied pienenes, jasmīni un baltās vizbulītes

Oktobra beigās Rīgā uzziedējušas pienenes, to svētdien Radio SWH stāstīja kāds rīdzinieks. Savukārt šomēnes Kuldigas pusē pie kādām mājām uzziedējis jasmīns, bet pils parkā — balta vizbulīte. Zīnas sagatavoja T. Elste

▼ LĪVĀNU NOVADA DOME

Veic grozījumus pamatbudžetā

Dome nolēma izdarīt grozījumus Līvānu novada domes pamatbudžetā 2000. gadam, par 120 000 latiem palielinot finansēšanu no citām valsts pārvaldes struktūrām, par 4600 latiem samazinot finansējumu daļā «Pašvaldības ārējā pārāda procentu nomaksā» un par 4600 latiem palielinot domes izdevumus, tajā skaitā 2000 latus papildus piešķirot komandējumiem un par 2600 latiem palielinot pakalpojumu apmaksas finansējumu.

Būvniecības un rekonstrukcijas atļaujas

■ Atļauta būvprojekta izstrāde ēkas rekonstrukcijai Līvānos, Fabrikas ielā 2. Valsts akciju sabiedrība «Latvijas valsts meži», iecerējusi izveidot administratīvo ēku, nelielu viesnīcu un kafejnīcu.

■ Dome deva piekrīšanu LPA «Pilna sabiedrība RNS — D» būvprojekta izstrādei ēkas Līvānos, Dzelzceļa ielā 19a rekonstrukcijai ar mērķi ierīkot spirta ražotni.

Par siltumapgādes sistēmu rekonstrukciju

Dome nolēma apstiprināt centralizētās siltumapgādes sistēmas rekonstrukcijas trešās kārtas projektu kopsummā par Ls 300 000. Rekonstrukcijā jāiegulda pašvaldības līdzekļi 30 000 latu apmērā, kā arī tiks ņemts kredits Ls 170 000 un mērķdotācija 2002. gadam no valsts budžeta Ls 100 000 apmērā. Apmaksu garantē no pašvaldības budžeta.

Piešķir līdzekļus

■ Kanalizācijas sistēmas nomaiņai ēkas Raiņa ielā 4 pagrabstāvā pašvaldība piešķira Ls 101,75.

■ Vasilijam Bogdanovam piešķirts ikmēneša pabalsts Ls 10 apmērā viņa dēla kopmītņu un pusdienu apmaksai Daugavpils 38. arovidusskolā no 2000. gada 1. septembra līdz 2001. gada 31. maijam.

■ Līvānu mākslas skolai piešķirts pašvaldības mikroautobuss Renault Master izstādes darbu aizvešanai uz pasākumu «Pasaules bērnu māksla — 2000» Rīgā. Samaksā — 0,08 lati par nobrauktu kilometru.

■ Audita pārbaudes veikšanai par 2000. gadu Līvānu novada domē nākošā gada domes budžetā paredzēts finansējums Ls 1200 apmērā.

■ Noteikta apmaka par mikroautobusa Renault Master izmantošanu Latgales pilsētu savienības braucienam uz Baltkrievijas pašvaldībām 2000. gada 19. un

20. oktobrī. Samaksā Ls 0,08 par kilometru.

■ No domes budžeta piešķirti Ls 50 stikla trauku iegādei Ziemassvētku dāvanām Latvijas Republikas konsulāta Vitebskā Latviešu svētdienas skolas 35 audzēkņiem, veicot savstarpējos norēķinus ar a/s «Līvānu stikls» par nodokļa parāda maksājumiem.

Saskaņo nodokļu parāda atmaksas grafikus

■ Dome piekrita SIA «Auto Faktors» piedāvātajam nekustamā īpašuma nodokļa par ēkām un būvēm pamatparāda atmaksas grafikam. Firma oktobrī saņems Ls 150, 37 latus, atlīkušo parāda summu paredzēts nomaksāt līdz 2001. gada aprīlim. Kopumā SIA «Auto Faktors» nodokļa parāds sastāda Ls 1560,37.

■ Tapat pašvaldība piekrita a/s «Līvānu stikls» piedāvātajam zemes nodokļa pamatparāda atmaksas grafikam. Uzņēmums nav nomaksājis nekustamā īpašuma nodoklis Ls 2768,52 apmērā, pēc saskaņotā grafika tas jāizdara līdz 2002. gada 2. ceturksnim.

Par pirmsskolas izglītību

No 2000. gada 1. oktobra apstiprināt centralizētās siltumapgādes sistēmas rekonstrukcijas trešās kārtas projektu kopsummā par Ls 300 000. Rekonstrukcijā jāiegulda pašvaldības līdzekļi 30 000 latu apmērā, kā arī tiks ņemts kredits Ls 170 000 un mērķdotācija 2002. gadam no valsts budžeta Ls 100 000 apmērā. Apmaksu garantē no pašvaldības budžeta.

Noteikta maksa par pulciņiem un kursiem

No 1. oktobra apstiprinātā vecāku dalības maksa Ls 1,50 mēnesi šādos Līvānu bērnu un jauniešu centra pulciņos: latviešu valoda cittautību bērniem, angļu valoda, datorzinības. Atļauts organizēt kursus Līvānu bērnu un jauniešu centrā, apstiprinot dalības maksu Ls 0,50 (+18% PVN) par katru nodarbību šādos pulciņos: datorzinības, angļu valoda, floristika, klūdzīņu pīšana.

Par brīvā laika pavadišanu jauniešiem

Dome apstiprināja nomas maksu pieaugušo un jauktajām grupām sporta klubā Līvānos, Lāčplēša ielā 28, par vienu nodarbību stundu tā būs Ls 1,50 (+18% PVN). Lai veicinātu jauniešu iespējas saņemtīgi pavadīt brīvo laiku, noteikti maksas

atvieglojumi — Ls 0,50 (+18% PVN) par nodarbību, ja zāle tiek izmantota bērnu un jauniešu vecumā līdz 18 gadiem nodarbībām. Sporta kluba telpās notiek aerobikas, kikboksa un sporta deju mēģinājumi dažādu vecuma grupu cilvēkiem.

Atbalsta bērnu izglītības centra dibināšanu

Dome piekrita Sorosa fonda — Latvija priekšlikumam piedalīties kā dibinātājam ar summu Ls 50 BO SIA «Bērnacentrāta izglītības centra «Soli pa soļumā» veidošanā.

Trūkst līdzekļu privatizācijas komisijai

No Līvānu novada domes pamatbudžeta piešķirts finansējums dzīvojamo māju privatizācijas komisijas izdevumu segšanai Ls 2546 apmērā. Līdzekļu trūkumā privatizācijas komisija nonākusi sakārā ar to, ka neienāk nauda no a/s «Līvānu stikls» veikala Rīgas ielā 59 privatizācijas.

Apstiprina balvu fondu

Konkursa «Topi skaistāks, mans novads» balvu fonds būs 232,44 lati. Konkursa uzvarētājs saņems balvu — pieņēmās zīmi, ko novietos pie ēkas. Pirmo trīs vietu ieguvējiem tiks piešķirtas veicināšanas balvas — žurnāla «Dārza pasaule» abonements, stikla vāzes un saldumi.

Par uzņēmēju dienām

Līvānu novada uzņēmēju dienu, kas notiks 24. un 25. novembrī Līvānos, dalībniekiem atļauta tirdzniecība bez kases aparātiem.

Par poliklīnikas ēkas apkuri

2000./2001. gada apkures sezonā Līvānu poliklīnikai noteikts vienots apkures tarifs — Ls 0,53 (+18% PVN) par 1 m² apkuri fiziskām un juridiskām personām, kas nodrošina veselības aprūpes pakalpojumus Līvānu poliklīnikas ēkā Rīgas ielā 77.

Nodod humānās palīdzības sūtījumu

Preiļu rajona pašvaldības uzņēmuma «Līvānu slimnīca» īpašumā novada dome nodevusi humāno sūtījumu no Dānijas — vieglo sanitāro automašīnu Peugeot 504 Ls 690 vērtībā. Diemžēl automašīna nav braukšanas kārtībā, kas slimnīcai rada nevajadzīgus papildus izdevumus.

Publicēšanai sagatavoja G.Kraukle

Izsniegta atļauja SIA «VAT-D» nodarboties ar automobilu sašķidrinātās gāzes mazumtirdzniecību Rīgas ielā 8.

■ Nolemts atlīdzināt pašvaldības uzņēmumam «Atvars» zaudējumus sakārā ar pirts darbību 2000. gada otrajā un trešajā ceturksnī (starpības apmaksas par ūdens piegādi un kanalizāciju SIA SAU «Preiļi») 255,25 latu apmērā.

■ Izsniegta atļauja SIA «Vēlreiz» atvērt rūpniecības preču veikalui Daugavpils ielā 4.

Publicēšanai sagatavoja L.Kirillova

▼ PREIĻU PILSĒTAS DOMĒ

Sākums 119. numurā.

Izskatīti iesniegumi

■ Nolemts iznomāt SIA «Ivelana» no liktavu 10,47 kvadrātmētru platībā Liepājas ielā 44.

■ Izsniegtā atļauja SIA «Senpils SV» atvērt pārtikas un saimniecības preču veikalui Brīvības ielā 2.

■ SIA «Intertex» samazināta īres maksā (50 procentu apmērā) uz 2000./2001. gada apkures sezonas laiku.

■ Preiļu pilsētas hokeja komandai piešķirti 650 lati čempionāta dalības maksas apmaksai (šeit līdzekļi tiks ieplānoti nākamā gada budžetā). Nolemts arī, ka ar hokeja komandas treneri Vladimīru Točko jānoslēdz vienošanās protokols par slidotavas ierīkošanu ziemā bijušās Preiļu linu fabrikas teritorijā.

■ 262 lati piešķirti sporta klubā «Cērība» futbola komandai 1. līgas pretendenti turnīra spēles izdevumu segšanai no domes budžeta sporta izdevumu sadaļas.

■ Izsniegtā atļauja SIA «Vēlreiz» atvērt rūpniecības preču veikalui Daugavpils ielā 4.

Publicēšanai sagatavoja L.Kirillova

Ar autobusu parka reorganizāciju nesteigsies

Pagājušajā nedēļā notikušajā sanāksmē par Jēkabpils rajona pašvaldības uzņēmuma «Jēkabpils autobusu parks» reorganizāciju sakārā ar likuma par komercdarbību stāšanos spēkā nākamā gada 1. janvāri tika noteikts, ka ar pārveidošanu pagādām nesteigsies.

Kā «Novadnieku» informēja Preiļu ra-

jona padomes attīstības un plānošanas nodaļas galvenais speciālists Aivars Pīzelis, uzņēmuma reorganizācijai izveidota komisija 14 cilvēku sastāvā. Preiļu rajonu komisijā pārstāv arī rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore, jurists Edgars Mukāns un Vārkavas pagasta padomes priekšsēdētājs Arturs Stagers. Pēc iepazīšanās ar Jēkabpils autobusu parku komisija izvērtēja reorganizāciju

jas juridisko bāzi un secināja, ka likumdošanas process vēl nav pilnībā pabeigts.

Komisijas locekļi gatavojas iepazīties ar vairākiem piemēriem, kā reorganizācija veikta

▼ LAUKSAIMNIEKIEM

Garausis izdaiļo lauku mājas

Stāsta veterinārais feldšeris, lopkopības pārraugus un dzīvnieku mākslīgās apsēklošanas tehnikis, truškopības entuziasts Dzintars Rancāns:

— Trušus mūsu rajonā tur daudzi, bet lielākā skaitā tikai pāris entuziasti. To vidū ir arī Ilgvars un Nauris Upīši Līvānu pusē. Visi kopā darbojāsies biedrībā «Trusis un citi», kā arī Latvijas Šķirnes dzīvnieku audzētāju savienībā. Katru gadu piedalāmies lauksaimniecības izstādē Viļānos.

Propagandēdamas trušu lieliskās īpašības un noderību katrā zemnieku saimniecībā, arī pats nevaru iztikt bez kuplāka garausu skaita. Dzīvoju Preiļos, bieži esmu izbraukumos pa apkaimes pagastiem, taču atrodju laiku parūpēties par saviem 80 trušiem, kurus izmitinu piepilsētā. Trušus var turēt būdiņās kādā no vējiem pasargātā stūri pagalmā, piemēram, man krātiņi novietoti zem jumta. Gādāju, lai dzīvnieciņi saņemtu svaigu zāļu un zarīnu barību, ziemai gatavoju sienu un sloņiņas. Pie stieplu krātiņiem izveidotas īpašas ēdinātavas. Kombinētajai barībai, graudiem un tīram ūdenim trauciņi nostiprināti malās, lai ērti var uzpildīt un truši lai neapgāž, nepiemēlos.

Truši dzīvo uz režģainas grīdas, lai mēsli izkrīt cauri un ir viegli savācami. Stieplu būri izdevīgi tajā ziņā, ka tos viegli dezinficēt ar lodlampa. Nopietni jārūpējas par mazo trusēnu saglabāšanu vasarā, nedrīkst pieļaut, ka tiem noliktā svaigā zāle sākusi karst, pelēt vai citādi bojāties, tiek samīdīta. Tas var būt par iemeslu uzpūšanai un dzīvnieciņa bojāejai.

No paša pieredzē iegūtajiem datiem esmu sagatavojuši vairākas publikācijas speciālajos laikrakstos un žurnālos, Latvijā iznākošajam izdevumam «Agro-

● Dzintars Rancāns uzskata, ka auntrušu turēšana vairāk noderīga hobijam, jo tie nav ekonomiski izdevīgi. Foto: A.Rancāns

tops» nosūtīju pētījumu par trušu šķirņu krustojumiem, augšanu un barības izmantojamību. Truškopība īpaši varētu saistīt jaunus cilvēkus, kuri interesējas par selekciju, eksperimentiem ar dzīvniekiem, to uzvedības novērošanu. Truši aizņem maz vietas, patēri nosacīti maz barības, ātri vairojas.

Lai neievazātu slimības, kas trušu turētājiem rada zaudējumus, dzīvniekus vairsīlā ieteicams pirkīt no pārbaudītām

jonā un citur Vidzemē Rīgas tuvumā.

Latvijā ievesti Flandrijas (Beļģijas) milži, kuri sver astoņus un vairāk kilogramus. Tomēr tie nav ekonomiski izdevīgi, jo patēri daudz barības, jāaudzē divtik ilgi, kamēr panākts vēlamais rezultāts. Tiem vēlu iestājas dzimumgatība. Auglība tāda pati vai pat nedaudz mazāka kā vidējām šķirnēm.

To pašu var teikt arī par lielajiem vācu un franču auntrušiem, kas vairāk noderīgi

un zināmām saimniecībām. Bet, pirms pievērsties nozarei, būtu vēlams noskaidrot sev: vai tas būs tikai hobījs, bērniem par prieku un mājas izdaiļošanai, ģimenes vajadzībām vai rūpnieciskai ražošanai, kas dos arī ienākumus. Pirmajā gadījumā var iztikt ar divām trim mātītēm, bet komercražošanā vajadzīgs liels skaits dzīvnieku. Jārēķinās ar to, ka ienākumi tomēr nebūs lieli. Truškopība lieļu peļņu dod plaši izvērstā ražošanā. Jābūt speciāliem, viegli apkalpojamām mehanizētiem būriem, augstā līmenī organizētam sanitārajam un veterinārajam dienestam, gaļas un ādiņu pārstrādei.

Viens no svarīgākajiem nosacījumiem truškopībā ir savstarpēja kooperēšanās. Tā vieglākt pie izejmateriāla nozares attīstīšanai, apmainīties ar vaislas dzīvniekiem, bet galvenais — realizēt produktus. Kopā izdodas veiksmīgā organizēt sanitāri veterināro uzraudzību. Piemēram, vakcīnas ir pa daudzām devām vienā pudelītē, bet atsevišķi saimnieki tur tikai piecus trušus. Pārējās mest prom? Kopā vieglākt kontrolēt un uzturēt vēlamā līmenī epizootisko situāciju, apkārot respiratorās slimības un tam-lidzīgi.

Par truškopību mūsu rīcībā ir daudz literatūras, kas pieejama katram. Gributikai piebilst, ka zaudētie tie truškopīji, kuri neapmeklē bezmaksas seminārus mūsu rajonā, jo tajos piedalās zinoši nozares speciālisti un praktiķi, tiek demonstrēti arī dzīvnieki.

Trušu gaļa ir vērtīgs diētisks produkts, kurā daudz olbaltumvielu, oglhidrātu, ieteicams pilnīgi visiem, arī bērniem un slimniekiem, jo tajā vismazāk holesterīna. Gardēži apgalvo, ka ar savām lieliskajām īpašībām trušu gaļa tikai mazliet atpaliek no tītara gaļas. Ungārijā, piemēram, truškopība dod trešo daļu no valsts eksporta.

A.Rancāns

Autovadītāji! Ziemā uz ceļiem būsim uzmanīgi un iecietīgi

Pienācis laiks gatavoties ziemai. Kāda tā būs, rādīs laiks, bet citu gadu pieredze liecina, ka problēmas ir vienas un tās pašas: transportlīdzekļu aprīkojuma neatbilstība ziemas laika apstākļiem, autovadītāju pārgalvība, pieredzes trūkums, nespēja ātri izmaiņit braukšanas stilu atbilstoši ziemai.

Lielais ceļu satiksmes negadījumu skaits Latvijā, kam ir tendence pieauga, liecina par cilvēku nevērību vai lieko pašpārliecinātību sevī, jo valsts autoceļu uzturēšana tiek veikta pienācīgā līmenī, savlaicīgi un atbilstoši visiem ceļu uzturēšanas tehnikiskajiem nosacījumiem.

VAS «Latgales ceļi», kas atbild par valsts autoceļu uzturēšanu Preiļu rajonā, jau laikus ir sagatavojuši sniega nōvākšanas un pretslides materiāla kaisīšanas tehniku. Ir uzkrātas sāls, smilts sāls un smilts materiāla rezerves, to pilnībā jāprietiek visai ziemas sezonai. Valsts ceļu dienests apgalvo, ka tiks darīts viss, lai mūsu rajona ceļi atbilstu savām uzturēšanas klasēm. Savukārt Latvijas Autoceļu direkcijas Preiļu nodaļa informē, ka Latvijas Republikā ziemas sezonā, kas ir no 1. novembra līdz 31. martam, valsts autoceļu uzturēšana notiek pēc to uzturēšanas klasēm A, A1, B, C, C1 un bez klasēs.

Preiļu rajonā valsts autoceļiem ir sekojošas uzturēšanas klasēs: A1 uzturēšanas klase — valsts galvenajiem autoceļiem A-6 «Rīga — Daugavpils» un A-13 «Rēzekne — Daugavpils».

Tā ir spēkā no plkst. 6.00 līdz 22.00. Šiem ceļiem jābūt attīrītiem no sniega 4 stundu laikā pēc snigšanas beigām un nokaisīšiem 4 stundu laikā pēc apledojuma iestāšanās.

B uzturēšanas klase — P62 «Krāslava — Preiļi — Madona» km 31,55-57,53 (posms Aglona-Preiļi), P63 «Livāni — Preiļi», V741 «Preiļu apvedceļš».

Tā ir spēkā no plkst. 6.00 līdz 18.00. Šiem ceļiem jābūt attīrītiem no sniega 6 stundu laikā pēc snigšanas beigām un nokaisīšiem vai izveidotām rievām 6 stundu laikā pēc apledojuma iestāšanās.

C uzturēšanas klase — P62 «Krāslava — Preiļi — Madona» km 25,07-31,55; 60,95-92,35, P58 «Vilāni — Preiļi — Špoģi», P60 «Dagda — Aglona», V745 «Jaunaglona — Aglona».

Tā ir spēkā no plkst. 6.00 līdz 18.00. Šiem ceļiem jābūt attīrītiem no sniega 24 stundu laikā, kaisīšana ar pretslides materiālu vai rieuveidošana tiek veikta bīstamās ceļa vietās (krustojumos, stāvos kāpumos utt.).

C1 uzturēšanas klase — pārējie valsts autoceļi, pa kuriem notiek autobusu satiksmē.

Tā ir spēkā no plkst. 6.00 līdz 18.00. Šos autoceļus jāattīra no sniega 24 stundu laikā pēc snigšanas beigām, kaisīšana ar pretslides materiālu netiek normēta sakārā ar nepietiekamo finansējumu.

Lai nodrošinātu ceļa lietotājus ar operatīvo informāciju par ceļa stāvokli un koordinētu ceļu uzturēšanas darbus ziemas sezonā, laika posmā no 1. novembra līdz 31. martam rajonā visu dienākti tiks veiktas ziemas dienesta informatīvās dežūras. Dežuranta telefona nr. 23335 vai mob. tel. 9356874.

Aicinām autobraucējus ziemas apstākļos braukt lēnāk un ievērot ceļu satiksmes noteikumu 71. punktu: «Vadītājam jābrauc ar ātrumu, kas nepārsniedz noteiktos ierobežojumus, nēmot vērā ceļu satiksmes intensitāti, transportlīdzekļa un krasvas īpatnības un stāvokli, kā arī ceļa un meteoroloģiskos apstākļus» un 182. punktu: «Laika posmā no 1. decembra līdz 1. martam visiem automobiļiem un autobusiem, kuru pilna masa nepārsniedz 3,5 t, jābūt aprīkotiem ar riepām, kas paredzētas braukšanai ziemas apstākļos».

Vadītāji, atceries, ka tieši Tu atbildi par savu, savu līdzbraucēju un citu satiksmes dalībnieku veselību un dzīvību.

R.Grikis,
Latvijas Autoceļu direkcijas
Preiļu nodaļas vadītājs

Dzejas dienu atskaņas Jasmuižā

Kādā skaistā oktobra pēcpusdienā pie Preiļu 1. pamatskolas pulcējās 5.-9. klašu skolēni, kam nav sveša literāro darbiņu radīšana. Autobusam rāmi līgojoties pa klusos Aizkalnes ceļu, bērni devās uz Jasmuižu, kur notika jauno autoru priekšslasījumi. Šāds dzejas dienu atskāpu pasākums jau ir kļuvis par skaistu Preiļu 1. pamatskolas tradīciju.

Jaukas gides pavadībā izstaigājuši J.Raiņa muzeju un apskatījuši gan interesantu Nacionālā teātra izstādi, gan keramikas eksposīciju, skolēni pulcējās mājīgajā un siltajā izstāžu zālē. Te viņi varēja iepazīstināt klātesošos ar saviem dzeļoļiem un prozas darbiem. Bija gan nopietnas un draiskas vārdu spēles, gan dzeļoļi ar atskāpu rotājām, gan pavisam dziļdomīgi teksti, kuri lika padomāt par sevi, apkārtējiem un dzīvi. Katrs guva sev ko jauku. Ar katru izlasīto vārdu ikviens sirsniņā krājās ievesma, lai nākamgad te atgrieztos ar jauniem meklējumiem dzejā un prozā.

Lūgšana

Ak, kā kailās koku rokas
stiepjās debesīs,
Tās skaita lūgšanas —
Tev... un Ziemai.
Koku saknes jau sedz
vēstuļu (lapu) paklājs,
Bet galotnes vēl vientoļi
raugās debesīs
Un turpina žēloties
Debesu mātei.
Man sirdi sākas vēl viens
rudens...

Kitija Balcare,
Preiļu 1. pamatskolas
8.d klasses skolniece

**Šodien vārdadienu
svin — Valts, Rinalds,
Rinalda.**

1. novembrī — Ikars.

*Jel apstājies brīdi
piekalnē zaļā,
Kur baltas madaras zied,
Saber savus gadus
pipenu kausā,
Lai no tevis tie neaiziet!*

**«Novadnieks» un
pagastu padomes
sirsniņi sveic
šīsnedēļas
jubilārus:**

• 50 gados Regīnu Bai-
ku 4. novembrī, 84 gados
Antonīnu Bartuseviču 4.
novembrī ROŽKALNU PA-
GASTĀ;

• 70 gados Veroniku
Puzāku 4. novembrī STA-
BULNIEKU PAGASTĀ;

• 85 gados Antonu Rei-
ni 2. novembrī GALĒNU
PAGASTĀ;

• 60 gados Iļģionu Ha-
ritonovu 2. novembrī, 70
gados Johannu Beču 1.
novembrī PREIĻU PA-
GASTĀ;

• 50 gados Leontinu Pri-
kuli 30. oktobrī, 75 gados
Vladislavu Ozolnieku 31.
oktobri, 60 gados Valentīnu
Anspoku 2. novembrī, 65
gados Izidoru Cakulu 3.
novembrī SAUNAS PA-
GASTĀ;

• 65 gados Jūliju Stieb-
riņu 31. oktobrī, 70 gados
Antoniju Rubini 31. okto-
brī Līvānu novada ROŽ-
UPES PAGASTĀ;

• 80 gados Zinaidu Iva-
novu 30. oktobrī VĀRKAVAS
PAGASTĀ;

• 70 gados Veltu Dolgā
31. oktobrī, 80 gados An-
tonīnu Pilipu 6. novembrī
RUDZĀTU PAGASTĀ;

• 55 gados Jāni Dan-
čauski 31. oktobrī, 85 ga-
dos Veroniku Zīmeli 22. ok-
tobrī RUŠONAS PA-
GASTĀ;

• 65 gados Vladislavu
Vilcānu 31. oktobrī, vienā
mēnesi dzimušas kaimiņe-
nes: 70 gados Filimonu
Polikarpovu 1. novembrī,
72 gados Marfu Polikar-
povu 8. novembrī, 68 ga-
dos Irinu Karpovu 15. no-
vembri Līvānu novada
TURKU PAGASTĀ;

• 80 gados Teklu Zarāni
6. novembrī SUTRU PA-
GASTA.

▼ SLUDINĀJUMI

**Uzdot jautājumus un
izteikt ierosinājumus
«Novadniekam» var
pa tālr. 22059.**

▼ REKLĀMA

Pardod

Mazda-626, 2,0 D, 1993. g., 3500 \$. Tālr. 34484;
VAZ-21011 dzīnēju un ātrumķārbu. Tālr. 36661;
1 istabas dzīvokli. Tālr. 9191728;
sīpolis 0,13 Ls/kg, burkānus 0,13 Ls/kg, kāpos-
tus, 0,6 Ls/kg. Tālr. 34484;
govī. Tālr. 21115.

Perk

20/0,4 kV transformatorus, izolatorus u. c. elek-
troiekārtas un materiālus. Apmaksa tūlītēja. Tālr.
47 74141 no 7 līdz 9 vai 9429501 visu dienu.

Dazadi

Remontēju ledusskapus, automātiskās vejas mazgā-
jamās mašīnas un citu sadzīves tehniku. Mob. tel.
6540651.

**Pērk jaunlopus,
liellopus, aitas.
Samaksa uz vietas.
Tālr. 55645, 55796, 55649.**

**leperkam mājlopus
galai.**

Tālr. 21973, 23620.

**leperkam mājlopus
kaušanai.**

Tālr. 32279, 24289.

Rožkalnu pagasta padome 4. novembrī riko svecišu vakaru

Lazdānu kapos — plkst. 13.00,
Augšmukstu kapos — plkst. 14.00,
Strodu kapos — plkst. 15.00.

Rīgas mācību centrs «DRMC» (Latvijas
Pieaugušo izglītības apvienības biedrs)
organizē kursus
«Bilancējīgs grāmatvedis».
Programmā — no «0» līdz bilancei.
Apmaiņas laiks 4 mēneši. Maksa Ls 25 mēnesi.
Pirmā nodarbība 8. novembrī plkst. 17.00.
Preiļu arodydusskolā Sporta ielā 1.
Uzzīnas pa tālr. 53 22084 dienā,
53 21801 vakaros.

**Cienījamie klienti!
Paziņojam Jums,
ka ir atvērta firmas
«INTERGAZ»
GĀZES UZPILDES
STACIJA**

Preiļos, Rīgas ielā 8.

Pārdodam, uzpildām,
mainām un piegādājam
sadzīves gāzes balonus
(5 l, 27 l, 50 l).
Strādājam visu diennakti.

Uzzīnas pa tel. 53 22130.

▼ JŪSU VESELĪBAI

Informatīvā nedēļa par joda nepietiekamību

**UNICEF (ANO Bērnu fonds) LR
Nacionālā komiteja sadarbībā
ar Latvijas Pārtikas Centru un
Veselības veicināšanas centru
organizē informatīvo nedēļu par
joda deficitu no 30. oktobra līdz
5. novembrim.**

Informatīvā nedēļas mērķis ir informēt
sabiedrību par problēmām, kas saistītas
ar nepietiekošu joda saturu organizā-
mā, kā arī iepazīstināt ar šā gada pavasarī
Latvijas Pārtikas Centra ar UNICEF LR
Nacionālās komitejas finansiālo atbalstu
veiktā pētījuma par joda deficitu ofi-
ciālajiem rezultātiem.

Informatīvā nedēļas laikā tiks izplatīts
plakāts un bukleti, kas informēs sa-
biedrību par joda nepietiekamības sekām,
šī mikroelementa nozīmi un joda
uzņemšanas iespējām.

Informatīvie bukleti paredzēti gan
pieaugušo auditorijai, gan bērniem. Pie-
augušājiem paredzētie bukleti, kas būs
pieejami daļā Latvijas aptiekai, poliklīni-
ku, medicīnās iestādēs un apmeklējot
ārstu endokrinologu, bet bērni bukletus
saņems skolās — veselības mācības stun-
dās. Informatīvo bukletu un plakātu iz-
platīšanā aktīvi iesaistījās Medikamentu
informācijas centrs.

Informatīvā nedēļas laikā būs iespē-
jams iegūt papildus informāciju, zvanot
pa informatīvo tālruni 7021583, kur at-
bildes sniegs profesionāli sagatavoti Lat-
vijas Pārtikas centra darbinieki. Tālruna
numurs būs uzzināms arī apmeklējot
laikraksta «Diena» elektronisko versiju
internetā.

Pirmais
pētījums
par joda
deficitu
Baltijas
valstis
notika
1995. ga-
dā. To veica
Veselības vei-
cīnānas
centrs, šīs noza-
res eksperti un
atbalstīja
UNICEF LR nacio-
nālā komiteja. 2000. gada pa-
vasarī pētījums tika atkārtots, lai
noteiktu patreizējo stāvokli. Joda
deficitā pētījums tika veikts 20
Latvijas skolās, aptverot visus reģio-
nus. Pētījums pierādīja, ka daļai Latvijas
iedzīvotāju ir pazemināts joda saturs
organismā. Kopumā pasaulei 400
miljoniem cilvēku trūkst joda un infor-
mācijas par to.

Joda deficitā ir cēlonis ne tikai vai-
rogdziedzera saslimšanām, bet arī negatīvi ietekmē smadzeņu attīstību un
darbību. Ja grūtnieces nesaņem pietie-
košu daudzumu joda, tas var palielināt
risku iedzīmtām anomālijām un var ie-
tek mātībā arī bērnu attīstību. Ir konstatēts,
ka, trūkstot jodam, intelektuālais poten-
ciāls, kas mērās ar intelekta koeficientu
(IQ), var samazināties par 10-15 punktiem,
kas ir cieši saistīts ar iegūstamo iz-
glītību.

Katram bērnam ir tiesības dzīvot piln-

Heiā!
Mani sauc
J-odiņš!

vērtīgu
dzīvi un attīstīt savu
fizisko un garīgo po-
tenciālu. Šīs tiesības
apstiprinātu visu
sāls ražotāju lēmu-
mus pievienot jodu
uztūram.

Ikdienā mēs jodu varam sa-
ņemt ar šo mikroelementu saturošiem
pārtikas produktiem, un vieňkāršs veids
ir uztūrā lietojamo vārāmo sāli aizstāt
ar joda sāli, kas nopērkams gan veikalos,
gan aptiekās. Vairumā Eiropas valstu jo-
da sāls patēriņš mājsaimniecībās sas-
niedz līdz 70% no kopējā, bet Latvijā
šis skaitlis nedaudz pārsniedz 0,5%.

A/s «Vidzemes maiznīca» kopš šā ga-
da rudens ir uzsākusi maizes šķirnes ra-
žošanu, izmantojot joda sāli. Šīs ir vie-
nīgais šāda veida produkts Latvijā.

Iveta Misiņa,
UNICEF LR Nacionālās komitejas
projektu vadītāja

Nākamajā numurā lasiet, kā uzņemt
nepieciešamo jodu daudzumu.

Laikraksts iznāk divpadsmit reizes mēnesī (otrdien, ceturtien, sestdien). Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Dibinātājs un izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija». Izdevēja un redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301. Elektroniskais pasts
novadnieks@axel.lv Tālr. 22059, mob. tel. 9410288 (redaktori), 22305 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana), 22154, 21996 (korespondentiem). Fakss
22305. Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē, Baznīcas ielā 28. Ofsetiespiedums. Viens uzsk. iespiedloksne. Pasūtījuma indekss 3033.